

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile neînscrise nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămîț.

Nr. 242.

Joi 31 Octomvre (12 Noemvre).

1885.

BrașovŪ, 30 Octomvre 1885.

Se împlinesce o lună de când s'aștepta să se întrunească în fine multă amânatul și necăjitul „congresul național bisericesc al Metropolei Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria“; o lună se împlinesce de când s'a putut convinge ori și cine, că capul Metropolei române gr. or. nici acum după trei ani nu voiesce să convăce reprezentanța bisericeii conformă prescrierilor statului organic; cu tôte astea domnesce o neexplicabilă tăcere în sinul bisericeii. Nimeni, afară de presa noastră, nu și-a redicat până acum glasul pentru de a protesta în contra acestei veditate ilegalității și a cere respectarea statutului organic și împlinirea datoriei din partea celui ce este în prima linie chemat a păzi legea și a veghia ca rânduiala în biserică să nu sufere stricăciune

În fața pericolului, ce amenință biserică constituțională a Românilor de legea greco-orientală în urma neiertatei trăgării a convocării reprezentanței sale, eram în drept a aștepta o altă atitudine din partea factorilor constituționali ai bisericeii și în special din partea deputaților aleși pentru acest nenorocit congres.

Ori d'ora este un postulat al constituționalismului ca obștea să tacă și tăcendă să confirme atentatul comis direct sau indirect de către căpetenia sa în contra aședămintelor sale? Este Metropolitul singurul factor în viața constituțională bisericească? Nu este ore chemat fiecare fiu al bisericeii, întregul clerul și poporul, de-a veghia asupra drepturilor și a bunei orânduiri în biserică?

Căci bine se ne notăm: prin obstinată refuzare a convocării congresului național bisericesc nu este pusă numai „cestiunea existenței congresului“ — cum d'ică confrății noștri din Sibiu, — ci este pusă în cestiune încă și existența constituției bisericești și a statutului organic, pe care se întemeiază ea.

Fără congresul nu p'ote funcționa aparatul constituțional în biserică, fără congresul nu p'ote exista prin urmare nici constituția bisericeii, precum nu p'ote exista constituția unui stat fără o reprezentanță legală. Congresul național-bisericesc este singura garanție, ce-o are după lege clerul și poporul român gr. or. spre a-și pute susține și apăra libertatea sa religioasă și autonomia bisericeii sale și spre a-și pute regula și conduce independentă trebile sale bisericești, școlare și fundaționale.

Dacă ni se ia congresul, ni se ia prin urmare posibilitatea de-a exercita drepturile garantate prin statutul organic în biserică, ni se ia puțină de a ne apăra în contra volniciei și a ilegalităților. De aceea e foarte adevărat că cestiunea congresului este o cestiune națională, căci Românilor gr. or. li s'au garantat drepturi constituționale în biserică, nu pentru ca, adunându-se în congresul la câte trei ani odată, să se exerciteze în arta oratorică, ci pentru ca clerul și poporul să p'otă înainta mai ușor și mai sigur în cultură prin conducerea independentă a afacerilor sale bisericești și școlare.

Aceste trebue să le știe preoții nu mai puțin ca și mireni toți, cari au cât de puțină

cunoscință de carte. Este d'or foarte regretabilă tăcerea absolută a clerului și a poporului român greco-oriental în aceste momente grave, în fața unei nejustificabile și prea îndelungate trăgării a convocării reprezentanței legale bisericești.

Să ne închipuim, că într'un stat constituțional s'ar amâna timp de trei ani convocarea parlamentului prevădută în pactul fundamental. Ore ce opinie credeți, și-ar face lumea despre poporul acestui stat, dacă ar sta nemiscat fără a-și redica vocea în apărarea aședămintelor sale constituționale? Nu ar fi p'ote de opinie, că acest popor nu e conșciu de drepturile sale?

Amă d'isă destul spre a fi înțeles. Întrebăm d'or încă odată: când cred fruntașii bisericeii române greco-orientale, că va fi sosit momentul ca să și redice vocea și să c'ere cu insistență din tôte părțile convocarea congresului bisericesc?

UNIREA BULGARILORŪ.

Telegramele cele mai noue:

ConstantinopolŪ, 9 Noemvre. Ședința de eră a conferinței dură până la 4 ore. După o lungă discuțiune s'a acceptat de t'otă propunerea delegaților turcesci, d'a primi ca basă a negocierilor status quo ante. Se crede că, conferința va hotărî restabilirea statului quo, d'or, că cestiunea măsurilor de forță nu se va tracta.

Atena, 9 Noemvre. Telegrama din Creta spună, că guvernatorul a suspendat relațiunile cu gerantul consulatului grecesc, a cărui revocare a cerut-o P'orta. Grecia va refusa revocarea.

Sofia, 9 Noemvre. Eră 50 de soldați s'erbii, cari p'etruseră pe la Rakita în districtul Trn pe teritoriu bulgar, au atacat cu împușcături violente pichetul bulgar constător din 12 omeni, d'or fără succes. Bulgarii au ripostatat cu câteva împușcături și omorâră un s'erb. Căpitanul bulgar a comunicat oficerilor s'erbii, că va pune să impuse pe orice soldat s'erb, care va trece granița. În districtul Küstendil sunt grupați militari bulgari. Șeful diviziunii din IsvorŪ, care inspecta pichetele dela graniță, a fost de asemenea întâmpinat cu împușcături din partea S'erbilor, d'or n'a fost nimenea nimerit. De două zile se află în numeroase puncte dela graniță sentințele s'erbesc pe teritoriu bulgar. Se crede, că S'erbii caută un casus belli, ca să năvălescă fără veste în Bulgaria.

PirotoŪ, 9 Noemvre. Secretarul agenției s'erbesci din Sofia, d. Bodi, a sosit eră aci. El a fost escortat cu gendarmă până la granița s'erbescă. Trupele bulgare sunt aședate de alungul granițelor. Cele mai multe trupe sunt tăbărite în CzaribrodŪ. — Din cauza lipsei de nutriment desertăză chiar soldații regulați bulgari la PirotoŪ.

FilipopolŪ, 9 Noemvre. Intre capii mișcării rumeliote și între persoane rusesci, între care și d. Igelström, însărcinat acum cu conducerea consulatului general rusesc, s'a ținut o convorbire. S'au făcut încercări, ca să câștige pe Rumeliot prin promisiuni; d'or aceștia s'au declarat hotărîți în favoarea prințului Alexandru, renunțendă în același timp d'a tracta mai departe în acest punct. Principele primesce mereu adrese, în care e rugat a apăra unirea cu armele.

DIN DELEGAȚIUNEA AUSTRIACĂ.

(Continuare.)

Ministrul Kalnoky răspunde, că pentru pretențiunile de compensare nu există teren, cât timp nu se schimbă tratatul din Berlin, și că statele balcanice nu p'ot întâmpina decât simpatii din partea Austriei pentru niștințele lor legale, d'or Bulgarii au făcut un pas în desavantajul dezvoltării lor. Intre statele balcanice

nu s'ar pute stabili s'eu afla o graniță etnografică. Unde ar duce însă, dacă raportul etnografic pentru formarea statelor în aceste părți ale Europei, cum pretinde D-r. Rieger pentru Bulgarii, s'ar considera ca d'atătoare de măsură, acesta o p'ote sci oricine, care cunosece referințele d'acolo. După această teoriă ar trebui să devină în parte mare bulgare: Dobrogea, Macedonia, vilaietul, Adrianopol și părțile sudice ale Serbiei. Tocmai pentru această împrejurare a alarmat pe celelalte state balcanice mișcarea de unire, prin urmare puterile nu puteau aproba un asemenea act de violență.

Delegatul Dumba răspunde D-rului Rieger, care a d'isă, că pacea dela Berlin este o „operă greșită“, fiind că nu s'a unit atunc Rumelia cu Bulgaria. D'or în peninsula balcanică sunt și alte națiuni, care au cel puțin același drept ca și Bulgarii d'a-și estinde sfera lor de putere. Dacă ați celelalte națiuni din peninsula balcanică, precum S'erbii, Românii, Grecii, Albanzii ș. a. se ridică în contra mărireii Bulgariei, dacă nu se măresc și țările lor, acesta are înțeles, e de ertat și deplin îndreptățit. Serbia și-a dobândit autonomia și independența sa cu sângele s'eu și în luptele cele mai viteze fără să fi fost sprijinită în fapt de vre o putere. Acestă țară și-a împlinit bucuros datoria, ce i-a impus o tractatul din Berlin. De aceea merită simpatie nostre și e unul din cele mai importante interese austriace d'a sprijini pe regele și pe guvernul s'eu. E încă pr'ospăt în memorie, în ce mod eroic, admirat de t'otă lumea civilizată, o mână de omeni în Grecia după grele și lungi lupte și-a dobândit independența și pe ruine și-a întemeiat noua sa existență, și încă cu ce succes favorabil. De sigur e încă pr'ospăt în memoria noastră a tuturor, cu ce vitejă demnă de admirat i'enera armată a României în momentul decisiv a făcut fapta sa eroică la Grivița un mare serviciu armatei rusesce și a promovat astfel în mod esențial eliberarea Bulgariei. Dacă acum nu se susține status quo ante în peninsula balcanică, este datoria Austriei a-și dovedi față cu această țară amicitia sa, simpatie sale prin aceea, că i' ține parte reprezentându-i interesele sale cele mai importante. Ne restabilind: se status quo ante, România e și ea în drept a face pretențiuni. Regele Carol și acel bărbat de stat, care conduce destinele României cu mare prevedere și prudență, se p'ot cu drept cuvânt felicita pentru politica, cu care ap'ără interesele țării și care a urmat-o în situațiunea actuală. D'or față cu o Bulgaria mare, România ar trebui să eșă cu pretențiuni care să îi asigure posesiunea sa, Dobrogea, și să pună condițiuni, ce amenințătoarele fortărețe ale Bulgariei, ce încă tot există în contra tractatului din Berlin, să se facă nepericuloase. România trebuie să capete puncte tari și la litoralul de dincolo al Dunării, căci sufere încă pentru schimbul bogatei provincii Basarabia cu deșerta Dobrogea.

Bulgarii au fost într'o situațiune mai norocată. Libertatea și autonomia lor le a eluat o Rusia printr'o mare și sângeră luptă, și ori cât le-o doresc din inimă autonomia lor, totuși socotesc, că mai înainte de t'ote ar trebui ca aceea, ce au dobândit prin lupta altora, să o consolideze prin lucrare pacinică, să îngrijască de o bună administrațiune, cu un cuvânt să caute a transforma în curend Bulgaria într'un stat de ordine. D'or în loc d'a face aceasta, abia după opt ani de zile își și aruncă privirile mai departe spre Rumelia orientală, nu se mulțimesc nici măcar cu unirea acestei țări cu Bulgaria, ci vr'eu să se estindă și mai departe, în Macedonia și, dacă se p'ote, pretutindenea unde sunt Bulgarii.

Delegatul Dr. Rieger observă la cele d'ise de delegatul Dumba, că el are pentru t'ote popoarele din peninsula balcanică același simpatii.

SCRILE ZILEI.

După cum anunță „Szegedi Híradó“, cel mult în trei ani se va înființa o a treia universitate, și anume în Seghedin. E ușor, când din milioane adunate dela Nemaghiari nu se cheltuesc nici un ban frânt pentru aceștia, ci numai pentru școle maghiare.

Cursul la bursa de Valoza

din 10 Noembre st. n. 1885.

Table with 2 columns: Item description and price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtă, Imprumutul căilor ferate, etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 29 Octomvre st. v. 1885.

Table with 3 columns: Item description, Cump. (buy), and vënd. (sell). Includes items like Renta română, Renta rom. amort., Credit fonc. rural, etc.

Advertisement for 'Câștig rentabil!' (Profitable gain!) featuring Rudolf Mosse, Wien, sub 'E. 1001'. Promotes a profitable business opportunity.

AVISU.

(2-6)

Ațe de cusut pentru mașine, depenate pe roțițe, lungimea firului 275 metri, productū Austriacū, propria fabricațiune a vestitei firme „Math. Salcher & Söhne“ în Viena...

Depositulū acestei ațe unde se consumă după prețulū originalū se află pentru urbiulū Brașovului și alū comitatului esclusivū numai la

Szent Iványi Soma.

Strada Vămei, 564.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețiri se acórdă următoarele rabate:

Table showing repetition rates: 3-4 oră (10%), 5-8 oră (15%), 9-11 oră (20%), 12-15 oră (30%), 16-20 oră (40%), Dela 20 de repețiri în sus (50%).

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facū în-voiri și reduceri și peste cele însemnate mai susū.

Anunțămū acelorū onorați cetitori, cari vorū binevoi a se abonā la fōia nōstră de aici încolo, că avemū încă în rezervă numerī dela începutulū anului 1885 prin urmare potū se aibă colecțiunea completă.

Mersulū trenurilor

pe linia Predealū-Budapesta și pe linia Teiușū-Aradū-Budapesta a tei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predealū-Budapesta, Budapesta-Predealū, Teiușū-Aradū-Budapesta, and Budapesta-Aradū-Teiușū. Each section contains train schedules with columns for train type, departure times, and destinations.

Nota: Orele de nōpte suntū cele dintre liniile grōse.

Tipografia ALEXI, Brașovū.